

Sygn. akt *XVII AmA 102/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2015 r

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Witold Rękosiewicz**

Protokolant: sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) S.A. dawniej (...) sp. z o.o.

z siedzibą w W.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania powoda od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 kwietnia 2013r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w pkt. IV w ten sposób, że nałożoną decyzją karę pieniężną w wysokości 5 913 336 zł obniża do kwoty 2 956 670 zł (dwa miliony dziewięćset pięćdziesiąt sześć tysięcy sześćset siedemdziesiąt) a karę pieniężną

w wysokości 4 927 780 zł obniża do kwoty 2 463 890 zł (dwa miliony czterysta

sześćdziesiąt trzy tysiące osiemset dziewięćdziesiąt),

2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie,

3. zasądza od (...) S.A z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmA 102/13

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK, pozwany) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, decyzją z dnia 26 kwietnia 2013 roku nr (...) uznał za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm., dalej uokik) działania (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. ((...), (...), powód), polegające na:

1) informowaniu konsumentów będących abonentami (...) w ramach

oferty „n” o jednostronnej zmianie z dniem 1 maja 2013 r. warunków umów o świadczenie usług dostępu do programów telewizji satelitarnej, w zakresie ceny usługi, pakietu programowego oraz okresu na jaki umowa została zawarta, w sytuacji braku złożenia przez konsumenta do dnia 19 kwietnia 2013 r. oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy w razie braku akceptacji nowych warunków, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową poprzez naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) – dalej „upnpr”, oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów;

2) sposobie poinformowania konsumentów będących abonentami (...) w ramach oferty „n” o zmianie, z dniem 1 maja 2013 r., warunków umów o świadczenie usług dostępu do programów telewizji satelitarnej, w zakresie ceny usługi, pakietu programowego oraz okresu na jaki umowa została zawarta, w pismach wysłanych w dniu 25 marca 2013 r., w których informacja o zmianie warunków umowy oraz możliwości i terminie wypowiedzenia umowy znajdowała się na drugiej stronie pisma i nie była w żaden sposób wyszczególniona (uwypuklona), natomiast na pierwszej stronie pisma znajdowała się informacja o nowej ofercie programowej „(...)z określeniem zbyt krótkiego terminu, tj. do dnia 19 kwietnia 2013 r., na złożenie przez konsumenta oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy w razie braku akceptacji nowych warunków, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową poprzez naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzi w zbiorowe interesy konsumentów

i stwierdził zaniechanie ich stosowania z dniem 30 marca 2013r.

II. Na podstawie art. 26 ust. 2 w zw. z art. 27 ust 4 w zw. i art. 27 ust 2 uokik nałożył na (...) środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w postaci:

1) ***odstąpienia od dokonania zmiany warunków umów z dniem 1 maja 2013 r.*** wobec wszystkich konsumentów, którzy otrzymali pisma informujące o zmianie warunków umów a nie wypowiedzieli umów zgodnie z przysługującym im prawem;

2) ***poinformowania*** na piśmie konsumentów, którzy otrzymali pismo informujące o zmianie warunków umów, a nie wypowiedzieli umów, że pismo informujące o zmianach warunków umowy, które wcześniej otrzymali, nie wywołuje żadnych skutków prawnych oraz, że będą im świadczone usługi telewizyjne na dotychczasowych warunkach umownych do końca oznaczonego okresu wynikającego z dotychczas obowiązującej umowy zawartej na czas oznaczony lub do czasu wyboru przez nich oferty „nc+”;

3) ***poinformowania*** na piśmie konsumentów, którzy otrzymali pismo informujące o zmianie warunków umowy oraz wypowiedzieli obowiązujące ich umowy na skutek nieprzyjęcia zmian ich warunków, że do dnia 31 maja 2013r. mogą anulować swoje wypowiedzenie poprzez kontakt z (...) sp. z o.o. (centrum obsługi klienta lub punkt sprzedaży) oraz, że jeżeli anulują swoje wypowiedzenie, to będą im świadczone usługi telewizyjne na dotychczasowych warunkach umownych (obowiązujących przed wypowiedzeniem umowy) do końca oznaczonego okresu wynikającego z dotychczas obowiązującej umowy zawartej na czas oznaczony lub do czasu wyboru przez nich oferty „nc+”;

4) ***poinformowania*** na piśmie konsumentów, którzy otrzymali pismo informujące o zmianie warunków umów oraz dokonali wyboru oferty (...)że do dnia 31 maja 2013 r. mogą odstąpić od wybranej oferty(...)poprzez kontakt z (...) sp. z o.o. (centrum obsługi klienta lub punkt sprzedaży) oraz, że jeżeli odstąpią od wybranej oferty (...)to będą im świadczone usługi telewizyjne na dotychczasowych warunkach umownych (obowiązujących przed dokonaniem wyboru oferty (...))do końca oznaczonego okresu wynikającego z dotychczas obowiązującej umowy zawartej na czas oznaczony lub do czasu wyboru przez nich innej oferty (...)

5) ***publikacji niniejszej decyzji*** w całości na stronie internetowej przedsiębiorcy

(...) w ten sposób, że odnośnik do treści decyzji powinien zostać umieszczony na stronie głównej oraz utrzymywanie jej na przedmiotowej stronie internetowej przez okres 1 (jednego) miesiąca.

III. Na podstawie art.103 uokik Prezes UOKiK nadał decyzji rygor natychmiastowej wykonalności w części dotyczącej pkt II.1, II.2, II.3, II.4 sentencji decyzji.

IV. Na podstawie an. 106 uokik Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na (...) karę pieniężną w wysokości :

1) **5 913 336 zł** z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie określonym w punkcie I . 1 rozstrzygnięcia decyzji;

2) **4 927 780 zł** z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie określonym w punkcie I . 2 rozstrzygnięcia decyzji.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w złożonym odwołaniu zaskarżyła decyzję Prezesa UOKiK w całości, zarzucając jej:

1. naruszenie art. 24 ust 1 i ust 2 pkt 3 uokik w zw. z art 4 ust 1 Ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym („upnpr”) poprzez błędne przyjęcie, że:

a) informowanie przez (...) konsumentów będących abonentami (...)

w ramach oferty „n” o jednostronnej zmianie, z dniem 1 maja 2013 r. warunków umów o świadczenie usług dostępu do programów telewizji satelitarnej (w szczególności zawartych na czas oznaczony) w zakresie ceny usługi, pakietu programowego oraz okresu, na jaki umowa została zawarta w sytuacji braku złożenia przez konsumenta do dnia 19 kwietnia 2013 r. oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy w razie braku akceptacji nowych warunków („**Zawiadomienie**”) i

b) sposób poinformowania konsumentów będących abonentami (...) w ramach oferty „n” o zmianie, z dniem 1 maja 2013 r. warunków umów o świadczenie usług

dostępu do programów telewizji satelitarnej w zakresie ceny usługi, pakietu programowego i okresu, na jaki umowa została zawarta w pismach wysłanych

w dniu 25 marca 2013 r., w których informacja o zmianie warunków umowy oraz o możliwości i terminie wypowiedzenia umowy znajdowała się na stronie drugiej pisma i nie była w żaden sposób wyszczególniona (uwypuklona) natomiast na pierwszej stronie pisma znajdowała się informacja o nowej ofercie programowej „(...) ((...)) z zakreśleniem zbyt krótkiego terminu, tj. do dnia 19 kwietnia 2013 r, na złożenie przez konsumenta oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy w razie braku akceptacji nowych warunków,

stały w sprzeczności z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształcały lub mogły zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta w związku z czym stanowiły praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów podczas gdy praktyki te były zgodne z obowiązującym prawem i dobrymi obyczajami i nie mogły naruszać zbiorowych interesów konsumentów;

2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 27 ust 1 i 2 uokik, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonej Decyzji, poprzez wydanie przez Prezesa UOKiK decyzji uznającej działania (...) za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, podczas gdy Prezes UOKiK powinien wydać decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego z uwagi na brak podstaw do wydania decyzji uznającej działania (...) za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust 1 i 2 uokik;

3. naruszenie art. 2 i art. 45 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. („Konstytucja”), art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. („Konwencja”) w zw. z art. 11 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny („kk”) art. 6 i art. 8 Ustawy z dnia 14

czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego („kpa”) w zw. z art. 83 uokik oraz art. 106 uokik poprzez:

a) sztuczny podział jednego działania podjętego przez (...) na dwie odrębne praktyki wskazane w punktach I.1 (a) oraz I.1 (b) powyżej, z których każda została uznana przez Prezesa UOKiK za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów oraz

b) nałożenie kary pieniężnej z tytułu każdej z dwóch sztucznie wyodrębnionych praktyk, co doprowadziło do naruszenia zasady ne bis in idem, zasady praworządności i zasady pogłębiania zaufania stron postępowania do władzy publicznej podczas gdy (i) fakt zawiadomienia konsumentów oraz (ii) sposób dokonania tego zawiadomienia stanowią jedynie dwa aspekty tego samego działania mogące stanowić wyłącznie jedno naruszenie, za które może zostać nałożona wyłącznie jedna kara pieniężna.

4. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 384¹ Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny („kc”) poprzez jego niewłaściwą wykładnię, zgodne z którą:

a) zmiana warunków umowy poprzez wydanie nowego lub zmodyfikowanego wzorca jest możliwa wyłącznie w przypadku, gdy umowa zawiera klauzulę modyfikacyjną określającą szczególne podstawy do wprowadzenia takiej zmiany, uprawniającą do wprowadzenia jedynie zmian niedotyczących istotnych elementów umowy i niemającą charakteru blankietowego;

b) brak jest możliwości zmiany warunków określonych w (i) indywidualnie wynegocjowanych umowach poprzez wydanie nowego wzorca lub (ii) umowach zawartych na czas oznaczony;

podczas gdy:

a) ani art. 384¹ kc ani żadne inne postanowienie obowiązującego prawa (i) nie uzależnia zmiany warunków umowy poprzez wydanie nowego lub zmodyfikowanego wzorca od istnienia klauzul modyfikacyjnych ani, w żadnym przypadku, (ii) nie nakłada takich warunków klauzul modyfikacyjnych, jak wskazane przez Prezesa UOKiK w Decyzji,

b) możliwość zastosowania art. 384¹ kc w celu zmiany umowy poprzez wydanie nowego lub zmodyfikowanego wzorca nie zależy od tego, czy umowa była (i) wynegocjowana indywidualnie czy zawarta z zastosowaniem wzorca, ani od tego czy była (ii) zawarta na czas oznaczony czy nieoznaczony jeżeli tylko dopuszczalne jest rozwiązanie takiej umowy przez strony,

co doprowadziło do błędnego przyjęcia przez Prezesa UOKiK, że: (i) zmiana dotycząca ceny świadczonej usługi była niedopuszczalna i sprzeczna z dobrymi obyczajami ze względu na brak odpowiedniej klauzuli modyfikacyjnej uprawniającej do wprowadzenia takiej zmiany, (ii) zmiana dotycząca pakietu programowego i okresu, na jaki umowa została zawarta, była niedopuszczalna i sprzeczna z dobrymi obyczajami ze względu na fakt, że elementy te zostały wskazane w jednostronicowym dokumencie zatytułowanym „Umowa o abonament” a nie w regulaminach (...) oraz (iii) brak jest możliwości dokonywania zmian w umowach zawartych na czas oznaczony, podczas gdy wszystkie te zmiany były w rzeczywistości dopuszczalne na gruncie art. 384⁽¹⁾kc.

5. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 227 i art. 233§1 kpc w zw. z art. 84 uokik, nakładających na organ obowiązek wszechstronnego rozważenia dowodów i faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, poprzez:

a) błędne ustalenie, że regulamin (...) dotyczący usług w ramach oferty „n”

(„Regulamin”) nie zawierał klauzuli modyfikacyjnej uprawniającej (...) do zmiany warunków umów o świadczenia usług dostępu do programów telewizji satelitarnej w zakresie pakietu programowego i okresu, na jaki umowa została zawarta podczas gdy taka klauzula modyfikacyjna została wyraźnie zastrzeżona w Rozdziale XII pkt 15 i Rozdziale XIV pkt 1 Regulaminu;

b) błędne ustalenie, że jednostronicowy dokument zatytułowany „Umowa o abonament”, podpisywany przez przedstawiciela (...) i klienta, stanowi indywidualnie wynegocjowaną umowę, podczas gdy w rzeczywistości jest to w całości (włączając w to postanowienia dotyczące pakietu programowego i okresu obowiązywania umowy) wzorzec umowy, który nie podlega modyfikacji przez konsumenta.

c) nieuwzględnienie faktu, że abonenci oferty „n”, do których (...) skierowała Zawiadomienie:

1. byli wcześniej abonentami usług telewizji satelitarnej świadczonych przez (...), w związku z czym oferta (...) i warunki świadczenia jej usług, w tym klauzule modyfikacyjne dotyczące możliwych zmian w regulaminach, cenach świadczonych usług, pakiecie programowym i warunkach umów, były im dobrze znane,

2. wszyscy należeli do grupy abonentów kanałów (...), tj. abonentów droższych pakietów programowych typu (...), przykładających większą uwagę do analizy szczegółów oferty premium i postanowień dotyczących jej regulaminów przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy na usługi telewizji satelitarnej, a zatem charakteryzujących się wyższym poziomem świadomości i rozeznania,

co doprowadziło do znaczącego zaniżenia standardu „przeciętnego konsumenta” zdefiniowanego w art. 2 pkt 8 upnpr przyjętego w Decyzji, a w konsekwencji do przyjęcia niewłaściwego punktu odniesienia dała oceny praktyki (...),

d) błędne ustalenie, że Metoda Zawiadomienia nie umożliwiała konsumentom należytego zapoznania się z Zawiadomieniem, podczas gdy Zawiadomienie miało jasną i czytelną formę i zawierało wyraźną informację skierowaną do konsumentów dotyczącą zmiany warunków zawartych przez nich umów i możliwość rozwiązania tych umów w określony sposób,

e) błędne ustalenie, że okres co najmniej 20 dni udzielony konsumentom na rozwiązanie umów był zbyt krótki, podczas gdy okres ten powinien być uznany za wystarczająco długi dla przeciętnego konsumenta, by umożliwić mu podjęcie świadomej decyzji,

przy czym naruszenia te miały istotny wpływ na treść zaskarżonej Decyzji;

6. naruszenie art. 228 § kpc w zw. z art. 84 uokik poprzez pominięcie powszechnie znanego faktu, że niezadowolenie abonentów (...) wynikało głównie z zawartości pakietów programowych dostępnych w ramach nowej oferty (...) i cen tych pakietów, a nie z faktu, że abonenci czuli się wprowadzeni w błąd przez Zawiadomienie lub Metodę Zawiadomienia;

7. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 6 i art. 9 kpa w zw. z art. 83 uokik, poprzez: a) brak podjęcia czynności mających na celu ustalenie rzeczywistego (w opozycji do teoretycznego) postrzegania Metody Zawiadomienia i rozumienia Zawiadomienia przez abonentów (...), podczas gdy z dyskusji toczących się na forum publicznym jasno wynikało, że abonenci zrozumieli proponowane zmiany warunków zawartych przez nich umów, w związku z czym nie mogli zostać wprowadzeni w błąd przez Zawiadomienie i Metodę Zawiadomienia, lecz po prostu nie byli zadowoleni z nowej oferty (...)

b) brak wszechstronnego rozpatrzenia materiału dowodowego przy wyliczaniu kar

nakładanych na (...) poprzez:

1. nieuwzględnienie oświadczenia zarządu (...) o wysokości przychodu za rok 2012, obliczonego zgodnie z metodologią stosowaną dla celów obliczania podatku dochodowego od osób prawnych, stanowiącego załącznik do pisma (...) do Prezes UOKiK z dnia 9 kwietnia 2013 r. i oparcie wyliczenia kary wyłącznie na sprawozdaniu finansowym (...) za okres od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 30 listopada 2011 r. podczas gdy z ww. oświadczenia wynikało, że przychód, który powinien stanowić podstawę obliczenia kar był niższy o 28% od przychodu przyjętego przez Prezes UOKiK jako podstawa obliczenia kar w Decyzji,

2. nieuwzględnienie informacji dotyczącej liczby abonentów (...), do których zostało skierowane Zawiadomienie, wskazanej w piśmie (...) do Prezes UOKiK z dnia 9 kwietnia 2013 r. co skutkowało pominięciem okoliczności, że abonenci ci stanowili jedynie 61% ogółu wszystkich abonentów (...) podczas gdy okoliczność ta miała istotne znaczenie dla prawidłowego ustalenia kwoty bazowej będącej podstawą wyliczenia kar w Decyzji,

co doprowadziło do istotnego zawyżenia kar nałożonych na (...),

co stanowiło naruszenie obowiązku (i) podjęcia wszelkich działań koniecznych do wyjaśnienia stanu faktycznego i załatwienia sprawy, jak również (ii) do wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego, które to naruszenia miały istotny wpływ na treść zaskarżanej Decyzji,

8. naruszenie art. 6 ust. 1 i 2 art. 8 ust 1 i art. 9 ust 1 Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej („usdg”) polegające na ograniczeniu swobody prowadzenia działalności gospodarczej przez (...) poprzez:

a) wymaganie aby (...) uwzględniała w toku prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej określone poglądy doktryny - wybrane uznaniowo przez Prezes UOKiK - dotyczące wymogów w zakresie klauzul modyfikacyjnych, a także nałożenia kary pieniężnej za odstępstwo od tych wybranych poglądów i przyjęcie innych poglądów przedstawicieli doktryny podczas gdy poglądy reprezentowane przez Prezes UOKiK (i) nie znajdują oparcia w postanowieniach obowiązującego prawa, (ii) są sprzeczne z orzecznictwem, na którym Powódka oparła swoje działania oraz (iii) nie są jednomyślne, i

b) stawianie dodatkowych wymagań dotyczących formatu Metody Zawiadomienia, które nie zostały określone w postanowieniach obowiązującego prawa ani uwzględnione w dotychczasowym orzecznictwie Prezes UOKiK co prowadzi do naruszania zasad (i) równego traktowania przedsiębiorców w zakresie wykonywania działalności gospodarczej, (ii) wspierania rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie korzystnych warunków do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej i (iii) poszanowania uzasadnionych interesów przedsiębiorców przez organy administracji zgodnie z usdg;

9. naruszenie art. 2 pkt 8 w zw. z art. 4 ust 1 upnpr poprzez błędne przyjęcie, że „przeciętny konsument” mógł zostać wprowadzony w błąd przez Metodę Zawiadomienia podczas gdy właściwie zdefiniowany „przeciętny konsument” musiał się spodziewać – biorąc pod uwagę wszystkie towarzyszące okoliczności, w tym poprzednie doświadczenia konsumentów związane z usługami (...), ich znajomość Regulaminu, kontekst, treść i załączniki do Zawiadomienia, jak również sporadyczny charakter korespondencji (...) z jej klientami – że Zawiadomienie z jej wysokim prawdopodobieństwem zawierało ważną wiadomość dotyczącą umowy klienta i możliwości jej rozwiązania a w rezultacie powinien był przeczytać Zawiadomienie w całości, a nie jedynie częściowo;

10. naruszenie przepisów postępowania art. 10 i art. 81 kpa w zw. z art. 83 uokik i art. 6 Konwencji poprzez:

a) udzielenie (...) jedynie czterech dni (z których dwa przypadały na sobotę

i niedzielę) na zapoznanie się z aktami sprawy i materiałem dowodowym zgromadzonym w trakcie postępowania, i

b) brak stworzenia (...) możliwości i nieudzielenie odpowiedniego czasu na zajęcie stanowiska wobec zgromadzonego materiału dowodowego przed zakończeniem postępowania administracyjnego i wydaniem Decyzji,

co doprowadziło do pozbawienia (...) prawa do (i) czynnego udziału w postępowaniu i (ii) przedstawienia Prezesowi UOKiK dodatkowych wyjaśnień, które miałyby wpływ na ocenę merytoryczną sprawy, a w rezultacie miało istotny wpływ na treść zaskarżonej Decyzji,

11. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 8 art. 11 oraz art. 107 § 3 kpc w zw. z art. 83 uokik poprzez podanie niepełnej podstawy faktycznej i prawnej w uzasadnieniu Decyzji, w szczególności poprzez brak wyjaśnienia:

a) dlaczego Prezes UOKiK uznał postanowienia Umowy o abonament dotyczące okresu, na jaki umowa została zawarta, i pakietu programowego za postanowienia, które zostały indywidualnie wynegocjowane, pomimo że stanowiły one część wzorca umowy,

b) co Prezes UOKiK rozumie przez „znaczną wagę i szkodliwość” praktyki,

c) w jakim zakresie okoliczności łagodzące analizowane w Decyzji wpłynęły na 40% obniżkę kar pieniężnych nałożonych na (...) przez Prezesa UOKiK w tym zakresie, w następstwie czego Powódka nie ma możliwości oceny, czy kary zostały nałożone zgodnie z Wyjaśnieniami w sprawie ustalania wysokości kar pieniężnych za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów („Wyjaśnienia”) wydanymi przez Prezesa UOKiK,

co doprowadziło do naruszenia obowiązku wyjaśnienia stronie postępowania przesłanek, na których organ oparł swoją decyzję w sprawie, i naruszenia zasady pogłębiania zaufania stron postępowania do władzy publicznej a w rezultacie miało istotny wpływ na treść zaskarżonej Decyzji;

12. naruszenie art. 111 w zw. z art. 106 ust 1 pkt 4 uokik poprzez:

a) nałożenie na (...) kary pieniężnej za zarzucane naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, podczas gdy zarzuty podnoszone wobec (...) w zakresie zmiany warunków umów opisanych w Zawiadomieniu wynikają wyłącznie ze specyficznej interpretacji art. 384⁽¹⁾ kc przyjętej przez Prezesa UOKiK w Decyzji, która to specyficzna interpretacja dokonana przez Pozwaną wbrew jednoznaczному brzmieniu art. 384⁽¹⁾ kc:

i. nie jest jednomyślnie akceptowana w doktrynie,

ii. może zostać przeciwstawiona szeregowi innych interpretacji i, w każdym przypadku,

iii. posiada wszelkie cechy nowego i nierozstrzygniętego zagadnienia prawnego,

natomiast zarzuty podnoszone wobec (...) w zakresie formatowania komunikacji z konsumentem w ramach Metody Zawiadomienia oparte są na nowym i dotychczas nierozstrzygniętym zagadnieniu prawnym na skutek czego Prezes UOKiK powinien zgodnie ze swoją wcześniejszą praktyką decyzyjną, odstąpić od nałożenia na (...) kar pieniężnych, niezależnie od ustalenia naruszenia;

b) nieuwzględnienie faktu, że Zawiadomienie dotyczyło jedynie ułamka wszystkich abonentów (...) (tylko abonentów (...)). co odpowiada ok. 61% wszystkich abonentów (...) - jak Prezes UOKiK został poinformowany przez (...)

w piśmie z dnia 9 kwietnia 2013r.), co doprowadziło do ustalenia kwoty bazowej stanowiącej podstawę do wyliczenia wysokości kar pieniężnych na nadmiernie wygórowanym poziomie, nieproporcjonalnym do wagi zarzucanego naruszenia,

c) pominięcie istniejącej okoliczności łagodzącej przy ustaleniu wysokości kar pieniężnych nałożonych na (...), tj. że (...) dobrowolnie zdecydowała się wycofać z planowego przeniesienia jej klientów do nowej oferty (...) jak również przygotowała i złożyła do Prezesa UOKiK plan mający na celu przywrócenie poprzednich warunków usług oferowanych tym klientom, rekompensując w ten sposób potencjalne niedogodności doznane przez klientów,

d) przypisywanie niewystarczającej wagi okoliczności łagodzącej jaką jest pełna i aktywna współpraca (...) z Prezesem UOKiK w toku postępowania polegająca na:

- niezwłocznym uwzględnieniu zarzutów podniesionych przez Prezesa UOKiK i wprowadzeniu odpowiednich zmian do swoich działań rynkowych związanych z planowanym przeniesieniem klientów do nowej oferty (...)

- przygotowaniu pierwszej propozycji zobowiązań adresujących zarzuty Prezesa UOKiK i przedstawienie jej Prezesowi UOKiK w terminie siedmiu dni od otrzymania postanowienia o wszczęciu postępowania,

- aktywnym modyfikowaniu złożonej propozycji zobowiązań w świetle wyników dodatkowych analiz technicznych i prawnych, dobrowolnie podjętych w międzyczasie,

- terminowym udzielaniu odpowiedzi na wszelkie zapytania Prezesa UOKiK co umożliwiło zakończenie postępowania w terminie krótszym niż miesiąc (co wydaje się być bezprecedensowe w historii postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK),

- pozostawaniu w stałym kontakcie, w tym telefonicznym z przedstawicielami Prezesa UOKiK odpowiedzialnymi za prowadzenie postępowania w celu umożliwienia sprawnego przebiegu postępowania, pełnej realizacji potrzeb i wymogów Prezesa UOKiK i terminowego informowania Prezesa UOKiK o wszelkich nowych okolicznościach,

co doprowadziło do niedostatecznego obniżenia przez Prezesa UOKiK wysokości kar pieniężnych nałożonych na (...).

13. naruszenie art. 32 Konstytucji art. 2 ust 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 19 grudnia 1966 r. ((...)) art. 14 Konwencji, art. 7 kpa, jak również art. 4 pkt 15 i art. 106 ust 1 uokik poprzez błędną wykładnię pojęcia „rok rozliczeniowy” jako odnoszącego się automatycznie do „roku podatkowego” w rozumieniu art. 8 Ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych („CIT”) i w rezultacie obliczenie wysokości kar pieniężnych nałożonych na (...) w oparciu o przychód osiągnięty w przedłużonym roku podatkowym przyjętym przez (...) trwającym od dnia 1 stycznia 2010r. do dnia 30 listopada 2011r., tj. w okresie 23 miesięcy, co stanowi naruszenie (i) zasad równości wobec prawa, praworządności i pewności prawa wyrażonych w Konstytucji a także (ii) zasady uwzględniania w trakcie postępowania administracyjnego słusznego interesu strony postępowania, podczas gdy zgodnie z powyższymi zasadami wysokość kar pieniężnych powinna zostać ustalona na podstawie proporcjonalnego przychodu (...) osiągniętego w okresie 12 miesięcy rozpoczynającym się dnia 1 stycznia 2012 r. i kończącym się dnia 31 grudnia 2012 r. tj. zgodnie z prawidłową wykładnią pojęcia „rok rozliczeniowy” w rozumieniu art. 106 ust 1 uokik.

Na podstawie powyższych zarzutów powód wniósł o:

1) zmianę decyzji w całości poprzez umorzenie postępowania administracyjnego z uwagi na brak podstaw do uznania działań (...) za naruszenie zbiorowych interesów

konsumentów, o których mowa w art. 24 ust 1 i 2 uokik,

ewentualnie

2) uchylenie punktu IV decyzji i nienakładanie kar pieniężnych na (...).
albo, alternatywnie

3) zmianę decyzji w części, tj. w zakresie punktu IV, poprzez obniżenie kary pieniężnej nałożonej na (...) w punkcie IV decyzji do wysokości wynikającej z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego i prawidłowo przeprowadzonej analizy prawnej sprawy

albo

4) uchylenie decyzji w całości

oraz

5) zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania powód stwierdził, że zgodnie z art. 384¹ kc do zmiany warunków umowy zawartej za pomocą wzorca umowy nie jest wymagane istnienie klauzul modyfikacyjnych. Wskazał, że nawet gdyby wyrażone wyżej stanowisko nie zyskało akceptacji, to w Regulaminie świadczenia usług w rozdziale XII pkt 15 i w rozdziale XIV pkt 1 zawarte zostały klauzule modyfikacyjne, których treść uprawnia (...) do zmiany warunków umowy. Powołał się na wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Sądu Najwyższego, wskazując, że orzecznictwo wprost zezwala na modyfikowanie cen poprzez wydanie nowych wzorców zgodnie z art. 384¹ kc. Dodał, że doktryna uznająca konieczność istnienia klauzul modyfikacyjnych akceptuje stanowisko, że klauzule te mogą mieć formę klauzul blankietowych, ponieważ ściśle określenie okoliczności upoważniających do wydania nowego lub zmienionego wzorca umownego może być trudne lub niemożliwe. Z tego względu dopuszczalny jest kompromis w postaci zastosowania jedynie generalnej klauzuli modyfikacyjnej. Powód nie zgodził się z twierdzeniem, że wprowadził konsumentów w błąd co do tego, że jest uprawniony do zmiany umów zawartych z konsumentami w zakresie zmiany ceny usługi, ponieważ zgodnie z art. 384¹ kc i na podstawie wymienionych postanowień Regulaminu świadczenia usług miał do tego prawo.

Stwierdził, że również postanowienia umowy pomiędzy (...) a abonentami, regulujące okres obowiązywania umowy i pakiet programowy nie były indywidualnie negocjowane między stronami. Przeciwnie stanowisko Prezesa UOKiK w tej kwestii powód uznał za błędne i oświadczył, że wszystkie elementy umów zawieranych przez (...) z klientami wynikają z wzorców umownych, wybranych przez klientów z całej puli wzorców przygotowanych przez (...) i są regulowane z zastosowaniem tych wzorców. Przy zawieraniu umowy klient wybiera kompletny, nienegocjowany pakiet promocyjny, do którego przypisany jest konkretny okres obowiązywania umowy i pakiet programowy. Klient nie ma możliwości negocjowania okresu obowiązywania umowy ani zawartości wybranego pakietu programowego. W związku z tym postanowienia regulujące okres obowiązywania umowy i pakiet programowy były wprowadzone do umowy z zastosowaniem wzorca umowy i mogły być zmienione przez (...) w drodze modyfikacji wzorca zgodnie z postanowieniami Regulaminu i na podstawie art. 384¹ kc. Zdaniem powoda nawet, gdy umowa o abonament nie jest wzorcem umowy, a została wynegocjowana indywidualnie, lub jej wybrane elementy, dotyczące zawartości pakietu programowego lub okresu, na jaki została zawarta, zostały wynegocjowane indywidualnie, umowa ta lub jej elementy mogą być zmienione zgodnie z art. 384¹ kc, gdy strona sporządzi nowy wzorec umowy. Odnośnie możliwości zmiany warunków w zakresie pakietu programowego i okresu, na jaki została zawarta umowa (...) wskazała, że przy zawieraniu umowy klient wybierał jedynie kompletny pakiet promocyjny, do którego przypisany jest konkretny okres obowiązywania umowy odzwierciedlony w formularzu umowy o abonament. Okres obowiązywania umowy i pakiet programowy określone są w regulaminie nowej promocji, mogą być zmienione jeżeli klient zdecyduje się na zmianę pakietu promocyjnego. Regulamin stanowi nowy wzorec umowny akceptowany przez klienta. Klient nie ma jednak możliwości negocjowania okresu obowiązywania swojej umowy promocyjnej i zawartości wybranego pakietu

programowego. Oznacza to, że klient nie negocjuje indywidualnie warunków umowy. W rezultacie powód uznał, że okres obowiązywania umowy i zawartość pakietu programowego, wprowadzone do umowy z wzorca umowy mogą być zmienione przez (...) poprzez modyfikację wzorca na podstawie art. 348¹ kc. Podkreślił, że art. 384¹ kc nie dzieli umów na zawarte na czas nieoznaczony i oznaczony a odnosi się do charakteru stosunku prawnego, który powinien być ciągły, czyli polegać na pewnym stałym zachowaniu w ciągu z góry oznaczonego lub nieoznaczonego czasu. Zauważył, że świadczone przez (...) usługi dotyczą głównie dystrybucji programów telewizyjnych, należy odbierać je za usługi o charakterze ciągłym.

Na podstawie przedstawionej argumentacji powód stwierdził, że wszystkie stosunki umowne o charakterze ciągłym mogą być zmieniane za pomocą wzorca umowy, bez względu na to, czy zostały zawarte na czas oznaczony czy nieoznaczony, oraz, że (...) może modyfikować wszystkie umowy zwarte ze swoimi klientami poprzez wydanie lub zmianę obowiązującego wzorca umowy, dając klientom możliwość wypowiedzenia umowy, jeśli nie akceptują proponowanych zmian.

Uzasadniając zarzuty odwołania dotyczące nieprawidłowej formy zawiadomienia abonentów o wprowadzeniu zmian do zawartych umów powód zarzucił Prezesowi UOKiK pominięcie, że przesłany klientom pakiet dokumentów był adresowany indywidualnie do każdego abonenta (...) nie ograniczał się do samego pisma przewodniego, informującego abonenta o zmianie i pouczającego o możliwości rozwiązania umowy, a zawierał nowy regulamin, warunki promocji i kolorową broszurę przedstawiającą nową ofertę programową nc+. Pismo było krótkie a użyty język na tyle prosty aby każdy abonent zrozumiał podane informacje. Powód miał podstawy do założenia, że przeciętny konsument zapozna się z Zawiadomieniem w całości. Powód wskazał, że orzecznictwo nie wymaga specjalnego uwypuklenia elementów zawiadomienia poprzez ich wyłuszczenie, zamieszczanie tytułu lub komunikatu na kopercie, zwracających uwagę konsumenta na informację o zmianie warunków umowy i pouczenie o jego prawach związanych ze zmianą. Zdaniem powoda zamieszczenie informacji o zmianach na odwrotnej stronie pisma przewodniego było naturalne. Wiązało się z potrzebą omówienia na początku przyczyn i tła zmiany warunków i dopiero potem przejścia do informacji o proponowanych zmianach warunków umowy oraz informacji o przysługującym abonentom prawie do rozwiązania umowy. Pouczenie o możliwości rozwiązania umowy nie zostało ukryte nie pomiędzy wierszami, oznaczone gwiazdką lub napisane mniejszą czcionką. Zostało przedstawione w wydzielonych akapitach i napisane czytelną czcionką. W ocenie powoda przyjęty przez (...) sposób zawiadomienia abonentów o wprowadzanych zmianach i ich uprawnieniach był zgodny ze standardami wyznaczonymi przez Prezesa UOKiK w poprzednich decyzjach, a pozwany nie udowodnił, że metoda zawiadomienia naruszała dobre obyczaje. Konsumentom nie zostali wprowadzeni w błąd przez Zawiadomienie. Również wskazany w zawiadomieniu okres na podjęcie decyzji o rozwiązaniu umowy był dla przeciętnego konsumenta dostatecznie długi. Większość klientów otrzymała przesyłkę z zawiadomieniem w dniu 29 marca 2013 r. Czas na podjęcie decyzji wynosił więc 20 dni. Powód wskazał, że nawet przy założeniu, że pismo abonenta o wypowiedzeniu umowy musiało być dostarczone do (...) przed upływem terminu, taki krótszy okres na podjęcie decyzji nadal przekraczałby 14 dni.

Zdaniem powoda Prezes UOKiK przy definiowaniu przeciętnego konsumenta nie uwzględnił wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych sprawy. Doprowadziło to do obniżenia standardu przeciętnego konsumenta w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Pozwany nie uwzględnił, że wszyscy klienci, do których skierowano zawiadomienie, byli abonentami (...), odbiorcami usługi (...), więc byli zaznajomieni z ofertą powoda i warunkami świadczonych usług, w tym z klauzulami modyfikacyjnymi dotyczącymi zmian w regulaminach, cenach usług, pakietach programowych i okresie obowiązywania umów. Przy ocenie, czy miało miejsce naruszenie zbiorowych interesów konsumentów Prezes UOKiK powinien użyć standardu bardziej doświadczonego, uważnego konsumenta.

Powód przedstawił również uzasadnienie zarzutów dotyczących nieuzasadnionego nałożenia decyzją kar pieniężnych, których wysokość została ustalona nieprawidłowo.

Prezes UOKiK wniósł o oddalenie odwołania w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podtrzymał stanowisko, że w świetle klauzul modyfikacyjnych, znajdujących się w zawartych przez

(...) z abonentami umów o świadczenie usług dostępu do programów telewizji satelitarnej, zarzucana powodowi w zaskarżonej decyzji praktyka była sprzeczna z dobrymi obyczajami.

W ocenie Prezesa UOKiK treść znajdujących się w rozdziale XII pkt 15 i rozdziale XIV pkt 1 Regulaminu świadczenia usług klauzul modyfikacyjnych nie mogła stanowić podstawy do podwyższenia przez (...) ceny usługi, zmiany pakietu programowego oraz okresu na jaki umowa została zawarta i nie mogły mieć wpływu na kształtowanie w tym zakresie sytuacji konsumenta. Wobec tego informowanie konsumentów o dokonanej zmianie warunków umowy, do której (...) nie była uprawniona, wprowadzało konsumenta w błąd i mogło zniekształcić jego zachowania rynkowe.

Prezes UOKiK nie zgodził się z powodem, iż do zmiany istotnych postanowień umowy nie jest konieczne istnienie klauzul modyfikacyjnych. Powołał się na treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2013 r., sygn. akt I CSK 303/12, w którym wskazano, że zmiana treści umowy przez związanie wzorcem wydanym w trakcie trwania tej umowy dopuszczalna jest tylko wtedy, gdy taka możliwość została przewidziana w umowie lub we wzorcu poprzez zastrzeżenie klauzuli modyfikacyjnej, przy czym klauzula ta powinna być dostatecznie skonkretyzowana i wskazywać okoliczności uprawniające do zmiany wzorca.

Zdaniem pozwanego zawarte w Regulaminie stosowanym przez (...) klauzule modyfikacyjne mają charakter blankietowy. Nie wskazują sytuacji faktycznych, w których może dojść do jednostronnej zmiany stosunku prawnego oraz kryteriów takich zmian, co uniemożliwia ocenę, czy zaistniały przyczyny uzasadniające wydanie nowego wzorca lub dokonanie zmian w już istniejącym wzorcu i czy poziom reakcji proponenta był usprawiedliwiony w stosunku do rzeczywiście zaistniałych okoliczności.

Informowanie konsumentów o dokonanej zmianie warunków umowy, co do której spółka, zdaniem Prezesa UOKiK nie była uprawniona, wprowadzało konsumentów w błąd co do posiadania przez (...) uprawnienia do dokonania jednostronnej zmiany umowy w zakresie pakietu programowego oraz okresu, na jaki umowa została zawarta i mogło, zniekształcić ich zachowanie rynkowe. Tym samym, w ocenie pozwanego, powód nie spełnił wymogów staranności, do których jest zobowiązany jako profesjonalista w zakresie kontraktowania z konsumentami.

Z uwagi na brak tożsamości stanu faktycznego za chybioną uznał pozwany przedstawioną przez powoda argumentację opartą na orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 lipca 2011r. (sygn. VI ACa 259/11).

Za niezasadne uznał także pozwany zarzut powoda, iż wprowadzenie „dodatkowych” kryteriów co do treści klauzul modyfikacyjnych może skutkować ograniczeniem swobody działalności gospodarczej przedsiębiorcy. Wskazał, iż spór między stronami nie dotyczy możliwości zmiany cen w trybie art. 384¹ kc. Zdaniem Prezesa UOKiK zmiana warunków umowy (w tym zmiana cen) może zostać dokonana na podstawie przywołanego przepisu, jednak warunkiem koniecznym jest odpowiednie brzmienie klauzuli modyfikacyjnej, tj. spełnienie przez nią odpowiednich przesłanek, tak by zmiany warunków umowy dokonane w obrocie konsumenckim odpowiadały prawu, dobrym obyczajom i interesom konsumentów.

Pozwany nie zgodził się z argumentacją powoda, że wszystkie elementy umów zawieranych przez (...) z klientami są zawarte i wynikają ze wzorców umownych, wybranych przez klientów spośród wszystkich możliwych wzorów przyjętych przez spółkę. Pozwany dodał, iż co prawda umowy o świadczenie usług dostępu do programów telewizji satelitarnej stanowią wzorce umowy w rozumieniu art. 384 kc, to już same elementy w postaci rodzaju pakietu programowego i okresu na jaki umowa została zawarta, są przedmiotem indywidualnych ustaleń konsumenta (klienta) z proponentem. Te elementy, zdaniem pozwanego, nie są z góry narzucone i podlegają swobodnemu wyborowi konsumenta. W związku z powyższym pozwany uznał, iż zmiana pakietu programowego oraz okresu trwania umowy powinna zostać dokonana w sposób polegający na złożeniu przez strony umowy zgodnych oświadczeń woli, w myśl art. 77 §1 kc, nie zaś w trybie art. 384¹ kc.

Prezes UOKiK stanął na stanowisku, iż umowy zawarte na czas oznaczony nie mogą podlegać jednostronnej zmianie co do elementów istotnych, takich jak cena, czas trwania umowy i przedmiot usługi (tzw. świadczenia główne).

Podkreślił, że do skutecznego, jednostronnego wypowiedzenia umowy zawartej na czas oznaczony może dojść w sytuacji, gdy uprawnienie takie zostało zastrzeżone w umowie. Zauważył, że stosowane przez powoda wzorce umowne nie przewidywały możliwości swobodnego wypowiedzenia przez konsumenta umowy zawartej na czas oznaczony i w sytuacji wcześniejszego rozwiązania umowy ustalały obowiązek zapłaty przez konsumenta kary umownej. Takiego obowiązku nie przewidziano w sytuacji, gdy do wcześniejszego rozwiązania umowy dochodziło ze strony powoda. W ocenie Prezesa UOKiK zmiana warunków umowy zawartej na czas oznaczony narusza dobre obyczaje, gdyż uzależniona jest wyłącznie od woli przedsiębiorcy, a jedynym zachowaniem po stronie konsumenta może być akceptacja lub jej brak dla wprowadzanych zmian.

Pozwany nie zgodził się również z zarzutem odwołania o pominięciu przy wydawaniu zaskarżonej decyzji ważnych okoliczności leżących u podstaw komunikacji powodowej spółki z abonentem. Zdaniem pozwanego dotychczasowe doświadczenie konsumentów z usługami (...), znajomość regulaminów (...), oraz sporadyczny charakter korespondencji z klientami nie mają znaczenia dla oceny sposobu poinformowania konsumentów będących abonentami oferty „n” o zmianie warunków umowy. Dołączenie do pisma pakietu dokumentów w postaci nowego regulaminu, warunków promocji i kolorowej broszury nie sprawiło, że informacja zawarta w piśmie przewodnim zapewniała konsumentowi rzetelny, jednoznaczny i niewprowadzający w błąd przekaz dotyczący dokonywanej przez przedsiębiorcę zmiany warunków umowy.

W ocenie pozwanego, naruszenie dobrych obyczajów miało miejsce w wyniku przekazania konsumentom informacji o zmianie warunków umów w sposób, którego nie mógł spodziewać się nawet uważny i ostrożny konsument.

Za bezzasadne uznał Prezes UOKiK porównywanie przez powoda kryteriów czytelności przekazywanej konsumentom informacji, w odniesieniu do orzeczeń wydanych w innych stanach faktycznych. Pozwany podkreślił, iż w niniejszej sprawie informacja o zmianach warunków umów została przekazana klientom w sposób nierzetelny. Zdaniem Prezesa UOKiK tak ważna informacja powinna zostać wyszczególniona (uwypuklona) przynajmniej w postaci tytułu albo komunikatu zamieszczonego na kopercie lub na pierwszej stronie pisma, w taki sposób aby zwracała uwagę konsumenta na zawartość skierowanej do niego korespondencji. Także data, do której konsument mógł wypowiedzieć umowę powinna być, zdaniem pozwanego, określona w formie cyfry (19 kwietnia). Użycie formy słownej (dziewiętnastego kwietnia) narażało konsumenta na jej przeoczenie.

W odpowiedzi na zarzut powoda, iż pozwany nie przedstawił żadnych przekonujących dowodów, że zawiadomienie o zmianach warunków umów było w jakikolwiek sposób niejasne lub wprowadzało w błąd klienta, Prezes UOKiK wskazał, iż stwierdzając stosowanie praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, nie jest zobowiązany do ustalenia skutków praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, tj. do badania realnych skutków praktyki dla indywidualnych konsumentów (ilości, stopnia, okoliczności naruszeń indywidualnych).

Prezes UOKiK nie zgodził się również ze stwierdzeniem powoda, że niezadowolenie abonentów (...) wynikało głównie z kompozycji pakietów programowych dostępnych w nowej ofercie nc+ oraz cen tych pakietów. Wskazał, że napływające do Urzędu skargi konsumentów dotyczyły stosowania przez (...) praktyki zawiadamiania ich o zmianie warunków umowy.

W ocenie pozwanego, powód błędnie utożsamia naruszenie pozaekonomicznych interesów konsumentów z poświęceniem czasu konsumentów na dodatkowe pytania odnośnie warunków zmiany umowy, których (...) nie była w stanie przewidzieć.

Pozwany nie zgodził się z argumentacją powoda, jakoby konsument miał co najmniej 20 dni na złożenie oświadczenia o rozwiązaniu umowy ze Spółką. Dodał, iż brak jest możliwości precyzyjnego określenia momentu doręczenia informacji o zmianie umowy a nawet faktu samego doręczenia, bowiem przesyłki skierowane do konsumentów w dniu 25 marca 2013 r. zostały wysłane listem zwykłym i to w okresie około świątecznym. Z tego względu trudno określić, czy rzeczywiście zostały one doręczone w przewidzianym i uzgodnionym z operatorem pocztowy terminie, tj. do dnia 29 marca 2013r.

Za błędną uznał pozwany, opartą na treści art. 47 ust.4 prawa energetycznego argumentację powoda, wskazującą na obowiązek zawiadomienia konsumentów o zmianie warunków umowy na 14 dni przed wprowadzeniem zmiany. Podobnie nietrafne było w ocenie pozwanego przywołanie przez powoda terminu 10-ciodniowego na odstąpienie od umowy zawartej na odległości i poza lokalem przedsiębiorstwa na gruncie ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

Dokonując charakterystyki modelu przeciętnego konsumenta, Prezes UOKiK zaprzeczył, że dokonując w decyzji charakterystyki modelu przeciętnego konsumenta przyjął jako referencyjną grupę konsumentów wszystkich abonentów (...). Oświadczył, że przedmiotem analizy pod kątem przeciętnego modelu konsumenta byli ci abonenci powoda, do których skierował on pismo informujące o dokonaniu przez Spółkę zmiany warunków umowy.

Pozwany nie zgodził się również z argumentacją powoda, iż z uwagi na fakt, że wszyscy abonenci usługi „n”, do których (...) skierowała zawiadomienie byli abonentami Spółki i z tego względu byli zaznajomieni z jej ofertą, charakteryzowali się wyższym poziomem świadomości i rozeznania w zakresie swoich praw i obowiązków. Podobnie ocenił pozwany twierdzenie powoda, że skoro konsumenci, do których były kierowane zawiadomienia, należeli do grupy abonentów droższych pakietów programowych ((...)) to przykładali oni większą uwagę do analizy szczegółów ofert premium i postanowień dotyczących jej regulaminów przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy na usługi telewizyjne.

Prezes Urzędu nie zgodził się również z zarzutem, iż w decyzji zastosował specyficzną interpretację art. 384¹ kc . Wskazał, iż rodzaj naruszonego dobra oraz okoliczności naruszenia przesądzały o słuszności zastosowanego środka w postaci kary pieniężnej.

Co do zarzutu powoda odnoszącego się do sztucznego podziału pojedynczej czynności podjętej przez Spółkę, pozwany wskazał, iż obie stwierdzone w decyzji praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, są od siebie niezależne i nie pozostają ze sobą w takim związku, że możliwość stwierdzenia jednej z nich była uzależniona od stwierdzenia drugiej.

Za chybiony uznał pozwany również argument powoda, że przeszkodą do nałożenia na niego dwóch kar pieniężnych za stosowanie dwóch praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów było to, iż w obu wypadkach doszło do naruszenia tego samego przepisu, tj. art. 4 ust. 1 upnpr. Zdaniem pozwanego w sprawie nie można było także na podstawie art. 11 §1 i 2 kk wywieść, że powód popełnił jeden delikt administracyjny, a tym samym niemożliwe jest zastosowanie art. 11 § 3 kk i orzeczenie jednej kary pieniężnej. Pozwany dodał, iż w niniejszej sprawie nie zachodzi mechanizm kumulacji przepisów.

Zdaniem Prezesa UOKiK poziom ustalonych w sprawie kwot bazowych, stanowiących podstawę do określenia wysokości nałożonych decyzją kar pieniężnych był adekwatny do wagi naruszenia dokonanego przez powoda. Pozwany zauważył, iż odsetek abonentów, do której powód kierował ofertę (61% abonentów Spółki, wszyscy użytkownicy opcji (...)) nie stanowi niewielkiej grupy adresatów, zaś naruszenie dokonane na etapie wykonywania kontraktu (w trakcie trwania umowy) należało uznać za szczególnie groźne dla interesów konsumentów.

W ocenie pozwanego, uzasadnienie faktyczne i prawne dotyczące przyjętych okoliczności łagodzących (zmniejszenie wyjściowego poziomu kary o 40 %) jest wyczerpujące, a zarzut powoda w tym zakresie należało uznać za nietrafiony. Pozwany wyjaśnił jakie okoliczności łagodzące przy określeniu wymiaru kary zostały przez niego uwzględnione. Podnoszony przez powoda argument współdziałania z organem administracji, pozwany uznał za mieszczący się w normach przewidzianych przez postępowanie administracyjne.

Oparcie nałożonych kar pieniężnych na przychodzie powoda osiągniętym w wydłużonym roku podatkowym było w ocenie Prezesa UOKiK prawidłowe i odpowiadające obowiązującemu prawu. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł, że wyliczenie kary pieniężnej oparł na przychodzie ustalonym na podstawie jednostkowego sprawozdania

finansowego za okres dwudziestu trzech miesięcy- od 1 stycznia 2010 r. do 10 listopada 2011r. , które wskazywało na niższą wartość osiągniętego przez powoda przychodu aniżeli przychód wykazany w deklaracji CIT.

Prezes UOKiK podkreślił, iż w toku postępowania administracyjnego, powód był reprezentowany przez ośmiu pełnomocników, którzy dwukrotnie zapoznawali się z aktami sprawy, wobec powyższego za bezpodstawny uznał zarzut pozbawienia powoda możliwości zajęcia stanowiska w zakresie zgromadzonego materiału. Także określony (4- dniowy) termin na zapoznanie się ze zgromadzonym materiałem pozwany uznał za wystarczający.

Strony podtrzymały swoje stanowiska w pismach procesowych z dnia 12 lutego i 27 marca 2015 r. złożonych na podstawie zezwolenia Sądu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. świadczy we własnym imieniu i na własny rachunek m.in. usługi rozprowadzania kodowanych programów telewizyjnych transmitowanych drogą satelitarną na obszarze całego kraju. W ramach prowadzonej działalności Spółka zawiera z konsumentami umowy o świadczenie usług dostępu do programów telewizji satelitarnej.

W pismach nadanych w dniu 25 marca 2013r. za pośrednictwem (...) S.A. listem zwykłym, bez zwrotnego potwierdzenia doręczenia (...) zawiadomiło swoich abonentów, korzystających z oferty (...) (61% wszystkich abonentów) o zmianie warunków zawartych na czas oznaczony i nieoznaczony umów świadczenia usług dostępu do programów telewizji satelitarnej w zakresie ceny usługi, pakietu programowego oraz okresu na jaki umowa została zawarta i poinformowało, że w razie nie złożenia przez konsumenta do dnia 19 kwietnia 2013 r. oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy, przy braku akceptacji nowych warunków umowy, z dniem 1 maja 2013 r. nowe warunki umów staną się obowiązujące pomiędzy (...) a abonentem, co skutkowało automatycznym przedłużeniem umowy na warunkach nowej oferty „nc+”.

Nowe oferty promocyjne przewidywały przekształcenie zawartej przez konsumentów dotychczasowej umowy w umowę na czas oznaczony 18 miesięcy, którego bieg rozpoczął się od dnia 1 maja 2013 r.

Zmiana warunków umowy została przez powoda uzasadniona połączeniem (...) sp. z o.o. w W. z (...) (...) S.A. w W..

(dowód –odpis KRS – k. 115 – akta spr., pisma z dnia 25 marca 2013 – tom 1 i 2 - akta adm., twierdzenia powoda-
odwołanie – k. 631 akta spr.)

Każda przesyłka do abonenta została zaadresowana na imię, nazwisko i adres abonenta, wraz z numerami umowy i klienta. Przesyłka zawierała pismo przewodnie, nowy Regulamin świadczenia usług, warunki promocji oraz materiały reklamowe dotyczące nowej oferty programowej.

Pismo przewodnie z dnia 25 marca 2013 r. zawierało na pierwszej stronie informację o powstaniu nowej platformy „(...)oraz przedstawiało zmienioną ofertę programową. Na drugiej stronie pisma zamieszczono informację na temat nowych technologii zastosowanych w ofercie „(...) (PRZYJAZNE TECHNOLOGIE) oraz pełnym dostępem do oferty (...) w okresie od piątego do trzydziestego kwietnia 2013 r. W dalszej części pisma informowano o załączeniu nowych dokumentów: Regulaminu świadczenia usług, Cennika oraz szczegółowych warunków korzystania ze sprzętu, stanowiących ofertę podstawową „(...)świadczoną przez (...) sp. z o.o., w oparciu o którą miały być udostępniane poszczególne promocje. W połowie drugiej strony pisma przewodniego zamieszczono informację, iż z dniem 1 maja 2013 r. dotychczasowa oferta i związane z nią dokumenty przestaną obowiązywać i zostaną zastąpione ofertą na nowych warunkach. Poniżej zamieszczono informację, że abonentom przysługuje prawo do rozwiązania dotychczasowej umowy, a pisemne oświadczenie o rozwiązaniu umowy, które powinno być złożone do dnia dziesiątego kwietnia 2013 r., wywoła skutek na koniec okresu rozliczeniowego. Dalej następowały informacje o możliwości skorzystania z innych ofert (...), przygotowanych w ramach nowej platformy.

(dowód – płyta CD – załącznik nr 1 – k. 731a - akta adm.)

(dowód: poświadczony za zgodność z oryginałem odpis pisma z 25 marca 2013r. wraz załącznikami – k. 67 i nast. akt spr.)

Nowy Regulamin świadczenia usług i Warunki promocji zawierały postanowienia nakładające na abonentów obowiązek zapłaty kary umownej z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie abonenta w wysokości udzielonych abonentowi ulg, pomniejszonych o proporcjonalną wartość ulg za okres świadczenia usług od dnia rozpoczęcia korzystania z usług na podstawie warunków promocji do dnia dezaktywacji usług, w sytuacji przedterminowego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez Spółkę z przyczyn leżących po stronie abonenta. Podobny zapis nie funkcjonował w stosunku do (...), gdy do przedterminowego rozwiązania umowy dochodziło z przyczyn leżących po stronie dostawcy usługi (Spółki).

(dowód - załącznik nr 2 do pisma z dnia 9 kwietnia 2013r -postanowienia rozdziału II „Warunki promocji”- akta adm.)

Zgodnie z ustaleniami pomiędzy (...) a (...), wysłane w dniu 25 marca 2013 r. listy zwykłe, zawierające pisma miały zostać doręczone adresatom (abonentom) w terminie do czterech dni roboczych od dnia ich nadania tj. do dnia 29 marca 2013r.

(dowód: przesyłka potwierdzona nadrukiem „Przesyłka handlowa D+4”)

W obowiązującym od dnia 1 kwietnia 2011r. Regulaminie świadczenia usług (...) (k. 620- 624 akt adm.) znajdowały się m. in. następujące postanowienia:

- Umowa może być zawarta na czas określony w Umowie, Szczegółowych Warunkach, Warunkach Promocji. (pkt III.8 Regulaminu),

- Jeżeli w okresie, na który została zawarta Umowa, (...) podwyższy ceny świadczonych przez siebie usług, z których Abonent korzystał, bądź też dokona zmiany Regulaminu, Abonent ma prawo rozwiązać Umowę składając (...) pisemne oświadczenie o rozwiązaniu Umowy z powodu braku akceptacji zmian Regulaminu lub cen, w terminie wskazanym w komunikacie o podwyższeniu cen lub zmianie Regulaminu doręczonym Abonentowi, skutkujące na koniec Okresu rozliczeniowego, w którym Abonent złożył oświadczenie. Brak pisemnego oświadczenia Abonenta we wskazanym terminie oznacza akceptację zmian i kontynuowanie Umowy. (pkt XII.15 Regulaminu),

- Informacja o zmianach Regulaminu zostanie doręczona Abonentowi w wyprzedzeniu, co najmniej jednego okresu rozliczeniowego przed terminem wprowadzenia zmian w życie. (pkt XIV.1 Regulaminu),

Wykorzystywane przez powoda wzorce umowy dotyczące oferty „n” nie zawierały klauzul modyfikacyjnych, uprawniających (...) do jednostronnej zmiany umowy w zakresie pakietu programowego i okresu, na jaki została zawarta umowa.

Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2013r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez (...) praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 uokik.

(dowód: postanowienie z dnia 2 kwietnia 2013r- k. 1, zawiadomienie o wszczęciu –k.3 zawiadomienie o wszczęciu – k. 798, postanowienie z dnia 10 kwietnia 2013r –k. 800 – akt adm.)

W pismach z dnia 9 kwietnia, 10 kwietnia, 12 kwietnia 15 kwietnia 16 kwietnia 2013r. Spółka przekazała na żądane Prezesa Urzędu informacje i niezbędne dokumenty.

(dowód – pisma k. 728, k.740, k.850, k.855,k. 861,k. 803- akt adm.)

W toku postępowania administracyjnego (...) wniosła o wydanie przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 28 uokik decyzji zobowiązującej oraz wycofała się z planowanego przeniesienia abonentów do nowej oferty (...)

(dowód pisma – z dnia 9 kwietnia 2013 r. oraz z dnia 18 kwietnia 2013r.- k. 7, k. 869 akt adm., oświadczenia - k. 97 akt sprawy.)

Pismem z dnia 18 kwietnia 2013r. Prezes UOKiK zawiadomił Spółkę o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się z aktami sprawy. W dniach 22 i 23 kwietnia 2013r. pełnomocnicy (...) zapoznali się z aktami sprawy.

(dowód – zawiadomienie k. 872, protokoły – k.873,k. 873 akt adm.)

W toku postępowania administracyjnego (...) przedstawiła informacje o przychodzie osiągniętym w okresie od 1 stycznia 2010r. do 30 listopada 2011r. (23 miesiące) w wydłużonym roku obrotowym i podatkowym, którego wysokość została objęta tajemnicą przedsiębiorcy.

(dowód: opinia biegłego rewidenta, jednostkowe sprawozdanie finansowe - załącznik nr 5a, k. 676-726– akt adm.,).

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Okoliczności faktyczne sprawy nie były w odwołaniu przez powoda kwestionowane. W zaskarżonej decyzji powodowi został postawiony zarzut stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust.2 pkt 3 uokik polegających na:

- informowaniu swoich abonentów o jednostronnej zmianie z dniem 1maja 2013r. warunków umów o świadczenie usług dostępu do programów telewizji satelitarnej, w zakresie ceny usługi, pakietu programowego i okresu na jaki umowa została zawarta, jeżeli abonent nie doręczy skutecznie, do dnia 19 kwietnia 2013r., (...) oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy, co stanowiło nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust.1ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym,

- poinformowaniu swoich abonentów o zmianie z dniem 1 maja 2013r. warunków umów o świadczenie usług dostępu do programów telewizji satelitarnej, w zakresie ceny usługi, pakietu programowego i okresu na jaki umowa została zawarta w taki sposób, że na pierwszej stronie pisma zamieszczono informację o nowej ofercie programowej, a informacja o zmianie warunków umowy oraz możliwości i terminie wypowiedzenia umowy znajdowała się na drugiej stronie tego pisma i nie była uwypuklona z zakreśleniem zbyt krótkiego terminu na złożenie przez konsumenta skutecznego oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy, co stanowiło nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust.1ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

Zgodnie z definicją ustawową zamieszczoną w art. 4 ust.1upnpr nieuczciwa praktyka rynkowa to praktyka, która jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed, w trakcie lub po zawarciu umowy.

W ocenie Sądu zgodzić się należy z powodem, iż bez względu na to czy umowy łączące powoda z jego abonentami były zawarte na czas określony czy nieokreślony, każdorazowo dotyczyły one stosunku umownego o charakterze ciągłym. Uzasadniając w odwołaniu zarzut naruszenia art. 384¹ kc, poprzez jego niewłaściwą wykładnię, powód stanął na stanowisku, że ani art. 384¹kc, ani inne przepisy obowiązującego prawa nie uzależniają możliwości zmiany warunków umowy poprzez wydanie nowego lub zmodyfikowanego wzorca od istnienia klauzul modyfikacyjnych, a na pewno klauzul zawierających takie informacje, jakie Prezes UOKiK wskazał w zaskarżonej decyzji. Zdaniem powoda na podstawie art. 384¹ kc (...) było w pełni uprawnione do wprowadzenia zmian umów z abonentami poprzez wysłanie do nich przesyłki zawierającej informację o zmianie ceny usług, pakietu programowego i okresu, na jaki umowa została

zawarta bez względu na to, czy zamieszczone w Regulaminie świadczenia usług klauzule modyfikacyjne dawały prawo do takiego działania.

W ocenie Sądu stanowisko powoda nie jest trafne. Zgodnie bowiem poglądem doktryny (Prawo zobowiązań- część ogólna- System Prawa Cywilnego, tom 5, Legalis 2013) celem art. 384¹ kc jest unormowanie trybu postępowania w przypadku wydania podczas trwania stosunku prawnego o charakterze ciągłym nowego bądź zmienionego wzorca umownego. Przepis art. 384¹ kc nie stanowi jednak podstawy prawnej do dokonania w ten sposób przez proferenta jednostronnej modyfikacji istniejących stosunków obligacyjnych. Do skutecznego związania adherenta nowym lub zmienionym wzorcem niezbędna jest podstawa kontraktowa w postaci zawartej w treści umowy łączącej proponenta z adherentem klauzuli modyfikacyjnej, przewidującej możliwość wydania nowego wzorca lub dokonania zmiany istniejącego wzorca. Takie stanowisko wynika z podstawowych zasad prawa cywilnego, zasady pacta sunt servanda, zasady autonomii woli i równorzędności stron, zasady sprawiedliwości kontraktowej, które nie dopuszczają możliwości zmiany wcześniej zawartej umowy przez jednostronne działanie jednej ze stron bez porozumienia się obu stron w tej kwestii. Nie każda klauzula modyfikacyjna będzie mogła stanowić podstawę prawną do wydania nowego wzorca lub wprowadzenia zmian do dotychczasowego wzorca. Proponent nie powinien być uprawniony do wprowadzania nowego regulaminu lub zmian w istniejącym w dowolnym czasie i zakresie. Wprowadzenie zmian nie może być zaskakujące dla adherenta. U podstaw wprowadzenia zmian muszą istnieć usprawiedliwione powody, które powinny być uprzednio znane adherentom. Dlatego klauzule modyfikacyjne powinny spełniać wymagania co do poziomu ich szczegółowości i konkretyzacji. Oznacza to, że klauzula modyfikacyjna nie może:

- uprawniać do takich zmian, które prowadziłyby do naruszenia istoty umowy,
- uprawniać do takich zmian, które dotyczyłyby istotnych elementów umowy,
- mieć blankietowego charakteru, powinna wskazywać sytuacje faktyczne, w których może dojść do jednostronnej zmiany stosunku prawnego, oraz kryteria takich zmian, aby możliwa była ocena przez adherenta, czy zaistniały przyczyny uzasadniające wydanie nowego lub zmianę dotychczasowego wzorca, oraz czy poziom reakcji proponenta był usprawiedliwiony w zaistniałych okolicznościach.

Stanowisko to znalazło potwierdzenie w powołanym przez pozwanego w odpowiedzi na odwołanie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 115 lutego 2013r., sygn akt I CSK 313/12, w którym czytamy, że zmiana treści stosunku zobowiązaniowego dopuszczalna jest tylko wtedy, gdy taka możliwość została przewidziana w umowie lub we wzorcu poprzez zastrzeżenie klauzuli modyfikacyjnej, a klauzula modyfikacyjna powinna być dostatecznie skonkretyzowana i wskazywać okoliczności uprawniające do zmiany wzorca.

W ocenie Sądu powyższego wynika, że zamieszczenie klauzuli modyfikacyjnej, zawierającej konkretne informacje dotyczące okoliczności, których zaistnienie uprawniałoby proponenta do zmiany umowy, stanowi przesłankę do wprowadzenia przez (...) zmian stosunku umownego z abonentami w trybie art. 348¹ kc. Ważne jest ponadto, że zgodnie z przywołanym wyżej stanowiskiem klauzule modyfikacyjne nie mogą uprawniać do zmian istotnych elementów umowy.

Zamieszczone w obowiązującym Regulaminie świadczenia usług (...) postanowienia nie spełniały kryteriów klauzul modyfikacyjnych, ponieważ wskazywały jedynie, w jakiej sytuacji i w jaki sposób abonent może rozwiązać umowę. Wbrew twierdzeniom powoda postanowienia Regulaminu nie dawały więc (...) upoważnienia do wprowadzenia zmian do zawartych z abonentami umów w trybie art. 348¹ kc. a tym bardziej do zmiany istotnych elementów umowy, jak cena usługi, przedmiot i okres obowiązywania umowy. Mimo to (...) skierowało do abonentów informację o jednostronnej zmianie umowy, zakreślając termin i formę złożenia oświadczenia o rozwiązaniu umowy. Takie działanie, jako podjęte przez profesjonalistę, mogło wyrobić w abonentach, nawet spełniających przesłanki przeciętnego konsumenta w rozumieniu art. 2 pkt 2 upnpr, błędne przekonanie, że jest zgodne z prawem i skuteczne. Sugerowało jednocześnie konsumentom, że (...) jest uprawnione do zmiany tym trybie zawartych z nimi umów. Należy bowiem podkreślić, że przeciętny konsument, nawet jeżeli posiada pewną orientację ogólną nie jest specjalistą,

zdolnym do właściwej oceny działań podejmowanych przez przedsiębiorcę, z którym zawarł umowę i w naturalnie pozytywny sposób odbiera zachowanie swojego kontrahenta jako zgodne z prawem. Wobec tego uznać należało, że przedstawione w pkt I.1 zaskarżonej decyzji działanie (...) było sprzeczne z dobrymi obyczajami i stanowiło nieuczciwą praktykę rynkową, która w istotny sposób mogła zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta, spełniając w ten sposób przesłanki zakazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust.2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Dokonując oceny praktyki opisanej w pkt I.2 zaskarżonej decyzji należy stwierdzić, że w przesyłce zawierającej informację o zmianie warunków umowy oraz możliwości, terminie i formie rozwiązania umowy znajdowały się foldery reklamowe, nowy regulamin świadczenia usług oraz pismo z nazwiskiem adresata i dwustronnie wydrukowanym tekstem, w którym na pierwszej stronie nie zamieszczono żadnej wzmianki na temat zmiany umowy. Mimo, że przesyłka pełniła funkcję oficjalnego zawiadomienia w trybie art. 384¹ kc o zmianie łączącego (...) z abonentami stosunku zobowiązaniowego, kluczowa w tym względzie informacja, została poprzedzona prezentacją nowej oferty usług, co stwarzało wrażenie, że pismo i cała przesyłka mają charakter reklamowy, a z jego doręczeniem nie wiążą się żadne skutki prawne dla abonentów. Sama informacja o zmianie warunków umowy i możliwości rozwiązania umowy została zamieszczona dopiero na odwrotnej stronie pisma, napisana była taką samą czcionką jak wcześniejsze informacje reklamowe i nie można wykluczyć, że mogła stwarzać wrażenie, iż jest mało ważna i została zamieszczona w piśmie jedynie przypadkowo, przy okazji zawiadomienia abonentów o nowej ofercie, wynikającej ze współpracy (...) z (...) (...) sp. z o.o. W nierzucający się sposób została przedstawiona abonentom zarówno informacja o możliwości rozwiązania umowy jak i formie oraz terminie skorzystania przez abonentów z przysługującego im uprawnienia. Ponadto sama przesyłka została wysłana listem zwykłym, bez zwrotnego dowodu doręczenia, w okresie przedświątecznym. Było więc prawdopodobne, że list nie dotrze do adresatów w przewidzianym przez (...) terminie, w Wielki Piątek 29 marca 2013r. przed rozpoczęciem kolejnego okresu rozliczeniowego, co byłoby niezgodne z ustaleniem zawartym w pkt XIV.1Regulaminu świadczenia usług. Istniała też możliwość, że z uwagi na okres przedświąteczny przesyłka zostanie potraktowana przez część abonentów jako mająca charakter reklamowy i z tego powodu zlekceważona lub nawet wyrzucona bez zapoznania się z jej treścią. Było to tym bardziej możliwe, że na przesyłce nie zamieszczono żadnej komunikatu o doniosłej i brzemiennej w skutkach dla adresatów informacji znajdującej się wewnątrz listu. Należy podkreślić, że przeciętny konsument, będący abonentem (...) miał prawo otrzymać od swojego dostawcy usług programów telewizji satelitarnej rzetelną informację o zmianie warunków umowy i wynikających z tego uprawnieniach do rozwiązania umowy w takiej formie, aby informacja ta dotarła do niego skutecznie i w takim terminie, który pozwoli na dokładne zastanowienie oraz spokojne i świadome podjęcie decyzji dalszym korzystaniu z usług (...) czy rozwiązaniu umowy. Jak trafnie wskazał Prezes UOKiK, nawet ostrożny i uważny konsument, przy dołożeniu należytej staranności mógł być wprowadzony w błąd co do charakteru dostarczonej mu przesyłki, uznając, że ma wyłącznie reklamowy charakter i nie mógł się spodziewać, że informacja o zmianie warunków umowy zostanie zamieszczona w korespondencji, która zwracała uwagę na nową ofertę programową, a informacja o zmianie zasad świadczenia usług nie została w żaden sposób uwypuklona. W rezultacie przekazania informacji o zmianie umowy w mało zauważalnej formie, w sposób nieadekwatny do rangi tej informacji dla abonentów i w związku z tym sprzeczny z dobrymi obyczajami, zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta było lub mogło zostać w istotny sposób zniekształcone. Gdyby bowiem informacja o zmianie umowy została przekazana abonentom w taki sposób, że nie było możliwości jej niezauważenia, rzeczywiste zachowanie konsumentów mogłoby być inne. Na pewno nie byłoby jednak podstaw do twierdzenia, że przy doręczaniu zawiadomienia (...) wykorzystano niewiedzę i brak doświadczenia przeciętnego konsumenta, iż dostarczona mu przesyłka zawiera istotne z punktu widzenia abonenta informacje, mające wpływ na jego prawa i obowiązki w stosunkach z (...).

W świetle dokonanych ustaleń uznać należało, że przedstawione w pkt I.2 zaskarżonej decyzji działanie powoda również stanowiło niedozwoloną praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zawarte w odwołaniu zarzuty dotyczące niewłaściwej wykładni przepisów ustawy antymonopolowej, ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i ustawy o swobodzie działalności gospodarczej należało uznać

za bezzasadne. Działanie powoda dotyczyło jednego stanu faktycznego, lecz z uwagi na złożony charakter obejmowało dwa aspekty zachowania powoda. Z tego względu trafne było wyodrębnienie na gruncie jednego stanu faktycznego dwóch przejawów stosowania przez (...) niedozwolonej praktyki, naruszającej interesy konsumentów. W związku z tym zarzut powoda, dotyczący naruszenia przepisów Konstytucji, Konwencji o ochronie praw człowieka i kodeksu karnego należało uznać za bezpodstawne.

Z uwagi na specyfikę zasad postępowania prowadzonego przed sądem ochrony konkurencji i konsumentów, co znalazło potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, podobnie należało ocenić zarzuty naruszenia przepisów kodeksu postępowania administracyjnego.

W ocenie Sądu w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji Prezes UOKiK nie wyjaśnił jednak, na jakiej podstawie uznał, iż kwota bazowa, stanowiąca podstawę do ustalenia wysokości nałożonych decyzją kar pieniężnych powinna być przyjęta w niemal maksymalnej wysokości. Zdaniem Sądu przy ustalaniu wysokości nałożonych na powoda kar pieniężnych nie uwzględniono w należyтым stopniu okoliczności łagodzących w postaci okresu trwania naruszenia, który, jak wynika z sentencji decyzji, trwało jeden dzień. Ponadto na uwzględnienie zasługuje fakt, że w toku postępowania antymonopolowego powód niezwłocznie zadeklarował chęć zaprzestania stosowania działań naruszających interesy konsumentów, przedstawił propozycję działań naprawczych i współpracował z organem antymonopolowym, o czym świadczy fakt wydania zaskarżonej decyzji w ciągu niecałego miesiąca. Również uprzednie zachowanie powoda oraz fakt, że praktyka powoda nie miała charakteru trwałego, powinno mieć większy wpływ na wysokość nałożonych kar pieniężnych.

Sąd oddalił złożone przez strony wnioski dowodowe uznając, że okoliczności, których dotyczyły nie miały wpływu na ocenę zasadności zaskarżonej decyzji, nie miały bezpośredniego związku z działaniami powoda lub polegały na subiektywnej ocenie zachowania powoda na etapie współpracy w toku postępowania antymonopolowego.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, uwzględniając stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie w podobnej sprawie, sygn. akt VI ACa 161/14, zmienił zaskarżoną decyzję w zakresie wysokości nałożonych na powoda kar pieniężnych – art. 479^{31a} § 3 kpc, oddalając odwołanie w pozostałym zakresie.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 100 kpc uznając, że działanie powoda naruszało zbiorowe interesy konsumentów a zarzuty odwołania były w większości nieuzasadnione i zaskarżona decyzja zasługiwała na zmianę w niewielkim zakresie.

SSO Witold Rękosiewicz.